

De inventaris van de boedel van Tjerk Hiddes de Vries, 2 januari 1667

Jeanine Otten

De Friese zeeheld luitenant-admiraal Tjerk Hiddes de Vries (1622-1666) werd als Tjerk Hiddes in eenvoudige omstandigheden, als tweede zoon van het molenaarsechtpaar Hidde Sjoerds en Swab Tjercksdochter, geboren op 6 augustus 1622 te Sexbierum en noemde zich pas later de Vries. Zijn oomzegger, Hidde Sjoerds de Vries, maakte tevens carrière bij de Admiraliteit van Friesland. In 1648 trouwde Tjerk Hiddes met een Harlinger meisje: Nannetje Atses. Samen gingen ze in Harlingen wonen, eerst in een gekocht huis aan Vijver 4, op het eind van zijn leven huurden ze een huis in de Voorstraat. Hij begon zijn carrière in de koopvaart en werkte zich in 1654 op tot schipper. Tijdens de Noordse Oorlog in 1658 tegen de Zweden voer hij in dienst bij de Friese Admiraliteit mee in de vloot van admiraal Jacob van Wassenaer Obdam als kapitein van een troepentransportschip: de *Judith*. Hij onderscheidde zich door het nemen van drie vijandelijke schepen en werd uit erkentelijkheid tot buitengewoon kapitein bij de Friese Admiraliteit benoemd; in de praktijk bleef hij meestal varen als koopvaarder.

In de Tweede Engels-Nederlandse Oorlog, werd hij op 27 maart 1665 tot gewoon kapitein benoemd. Hij overleefde als kapitein van *d' Efff Steden* de Slag bij Lowestoft toen hij zijn schip wist los te kappen uit een groep van drie andere brandende schepen die met hun tuigage verward waren geraakt. Hij onttrok zich zo aan de blaam die vele andere commandanten trof en op 29 juni 1665 werd hij benoemd tot luitenant-admiraal van Friesland als opvolger van de gesneuvelde Auke Stellingwerf. Van 1661 tot 1665 was Tjerk Hiddes vroedsman in het stadsbestuur van Harlingen. Als luitenant-admiraal kreeg hij het toezicht over het trainen en tot verdere gereedheid brengen van de vele nieuwe oorlogsschepen die zijn admiraliteit in Harlingen liet bouwen.

In de Vierdaagse Zeeslag was zijn vlaggenschip de *Groot Frisia*. Hij was tweede in bevel in het eskader van Cornelis Evertsen de Oude. Toen die op de eerste dag sneuvelde, nam Hiddes met succes het commando over en onderscheidde zich vooral in de afsluitende overwinning op de vierde dag. In de Tweedaagse Zeeslag had hij het onderbevel, onder Johan Evertsen, van de voorhoede, die door de onverwachte aanval van prins Rupert op de eerste dag (4 augustus 1666) uiteengeslagen werd. Hiddes raakte die dag dodelijk gewond toen zijn been werd verbrijzeld en hem een arm werd afgeschoten. Hij verhinderde de vlucht van zijn schip door de bemanning te smeken het hem niet aan te doen op de vlucht te moeten sterven. Het stuurloos geschoten vaartuig dreef echter af naar het westen en vormde voor de op 5 augustus eindelijk weer naar het oosten varende Cornelis Tromp een eerste pijnlijke aanwijzing dat hij zich niet zo ver van de rest van de vloot had moeten verwijderen. Op Hiddes' verjaardag bracht een adviesjacht hem voor Tromps eskader uit naar Vlissingen waar hij diezelfde dag nog stierf in het huis van de equipagemeester Abraham Bisschop, net 44 jaar oud.

Tjerk Hiddes werd met pracht en praal op staatskosten begraven in de Grote Kerk te Harlingen, maar na de herbouw van de kerk in 1772-1775 is zijn graf niet meer teruggevonden. Nannetje Atses, zijn vrouw, beviel vier dagen na zijn overlijden van een zoon, Tjerk Tjercks, en overleed kort na haar man aan de gevolgen van de bevalling.

Tjerk Hiddes de Vries, luitenant-admiraal van Friesland, Abraham Bloteling, naar Gerbrand van den Eeckhout, uitgegeven door Hero Galama, boekdrukker en boekverkoper te Harlingen 1666-1667 (collectie Rijksmuseum Amsterdam)

'Versterven in de Voorstraat'

Het woonhuis van Tjerk Hiddes de Vries in de Voorstraat in Harlingen wordt in de boedelinventaris van Hylke Ates 23 januari 1667 aangeduid als: "de huizinge toebehorende Claes Braam staande aan de Voorstraat waaruit althans de Admiraal Tjerk Hiddes de Fries is versterven". Het is nog niet duidelijk waar dit precies in de Voorstraat was.¹ In de boedelinventaris van Tjerk Hiddes de Vries is onder de 'Vastigheden' sprake van 'sekere halve dwarshuisinge staende ende gelegen binnen deser Stede aen, ende ten dele beclemt in de huisinge daer de Iseren Man uithanght, volgens Coopbrieff van den 13 Martij 1660, quitantie met No. 1. ' De Izeren Man wordt in proclamatieakten uit 1660 gelokaliseerd in de Sint Jacobstraat, deze straat staat haaks op de Voorstraat.

Pas op 2 januari 1667 werd de boedelinventaris van Tjerk Hiddes de Vries opgesteld op verzoek van dr Franciscus Canter, raad en advocaat fiscaal in het College ter Admiraliteit in Harlingen, en Tjerk Hiddes' broer Barend Hiddes de Vries, kapitein in dienst van het College, door het Gerecht geautoriseerde tutoren en curatoren over de drie nagelaten niet bij namen genoemde weeskinderen.

De aangeving van de roerende goederen werd gedaan door de dienstknecht Gerrit Sybrants en de dienstmeid Antje Andries.²

Bijzonder is de vermelding van de geschilderde portretten van Tjerk Hiddes, zijn vrouw en dochter in de opsomming van niet nader gespecificeerde schilderijen, al dan niet met gevlamde lijsten: *“Noch 5 dito buiten de conterfeitels van w: de heer Lt. Admirael de Fries, sijn vrou ende dochter”*.³ Naast allerhande ‘Oostindisch’ serviesgoed waaronder een aantal suikerpotten (suiker was een luxegoed) was er ook allerlei ‘Spaens steenwerck’, waaronder een *coudschaels pot* (koudschaal was een gerecht van bier, brandewijn en eieren met gestampte beschuit, suiker en kanee); een struisvogelei, koperen, tinnen, messing en ijzeren potten en pannen, waaronder een boffertpan met deksel. Onder de kledingstukken van Tjerk Hiddes de Vries vallen vier paar IJslandse wanten op. Aan contant geld was in huis aanwezig: f 4667-04-00.

Boekbezit

Er werden niet veel boeken aangetroffen. Onder de boeken was een boek dat Tjerk Hiddes de Vries mogelijk bij een Harlingen boekdrukker had gekocht: *‘t Boeck der Zee-rechten, inhoudende dat hoogste ende oudste Godtlantsche Water-recht dat de gemeene Coopliden ende Schippers geordineert ende ghemaect hebben tot Wisbuy, de zeerechten gemaect by Keyser Carel, alsmede ten tijde van Koninck Philippus de derde ... : doch zijn hier by gevoecht de willekeuren en costuymen van de binnenlantsvaerders van Amsterdam*. Dit boek in kwarto formaat was in verschillende plaatsen gedrukt en uitgegeven, zo ook in Harlingen, gedrukt door Louys Hessels Vlasbloem, boeckverkoper bij de Havenpoort in de Zee-Colom in 1646.

Verder valt op dat de jaren van uitgave van de boeken bij Tjerk Hiddes de Vries vallen tussen 1642 en 1655 (1642 of 1643, 1646, 1649, 1655), dat zijn de jaren dat hij nog in de koopvaardij zat.

Het boekbezit⁴ bestond uit:

een bijbel in folio,
een bijbel in octavo,
een testament in kwarto,
Bijbels tresoor in kwarto⁵ ,
Werelt Spijgel in kwarto⁶ ,
Leitsman der medicinen in octavo,
Janua Linguarum⁷ in octavo,
Chirurgie door mr Ambrosius Paré in folio⁸ ,
Zee-rechten in kwarto⁹ ,
een Liedboek,
drie psalmboeken, en
twee andere boekjes.

Op de zolder vond men onder andere nog enige zeeboeken en kaarten en een paar ‘reden’ (Fries: schaatsen).

In de mouterij o.a. 15 ophoosden hard brood, 2 1/2 vaten met spek, een partij zout, een partij stockvis, 43 zoetemelks kazen.

Kleding van Tjerk Hiddes en zijn vrouw

In een verzegelde koffer vond men na ontzegeling: een swart grofgreinen pack cleren, een pack grauw laekens cleren een laekens rock, een grauw laekens reisrock, een grau laekens dito, een swarte rock, een rood saien onderbroek, een roodscharlaekens hembdrock, een paar grauwe hosen, een paer sijden dito, een paer swarte hosen, een swarte hoed, een grauwe capoes (=muts).

In een kevie de kleding van Tjerk Hiddes de Vries en Nannetje Atses:

Manskleren: een paer couleerde hosen, een paer sijden swarte hosen, een pack bratten swarte cleren, een swart laekens mans cleren, een pack grauwe mans cleren met gouden parsementen, een

dito rock, een swart laekens rock, een roodschaerlakens pack onderkieren, een pack zijden dito, een couleurede grofgreinen mantel met cap, een swart grofgreinen mantel, een grauw laekens mantel, 2 swart laekens mantels, 2 swarte platte hoeden, rood sariers met voer tot een pack ondercleren, een paer blauwe zijden hosen, een paer coleurde zijden dito, een pack witte rijsenbrijs ondercleren, een paer witte voetsocken, een witte Spaense muts, een reissack, een zijden gesontheit, 1 paer oude mans witte hosen, 4 paar Islanse wanten, enige oude voetsocken, 2 witte wollen slaepmutsen. Vrouwencleeren: een swart laekens hoick, een swart laekens rock, een swart heresaien dito, een roodscharlaekens rock, een roode carmosijnen rock, een ongevoerd root schaerlakens hembdrock, een blauwe dito, een blauw rassen rock, een swart heresaien schort, een saien dito, een bratten cort manteltie met een paar mouwen, een dito met mouwen, een dito met ruigh gevoert, een grof greinen manteltie met mouwen, 2 rood scharlaekens borstroocken, 2 swarte grofgreinen schorteldoeken, een carmosijnen bratten dito, 2 zijden toertsen capsluijers dito, een paer zijden vrouwen hosen, een paer caromosijnen dito, 2 paar roodscharlaekens voormouwen, een roode borstlap, een paar carmosijnen vrouwen hosen, een rood saien vrouwen onderbroek, een paer carmosijnen hosen.

¹ Het sterfhuis van Tjerk Hiddes de Vries wordt genoemd in de boedelinventaris van Hylcke Ates weduwe Edger Feddes Banga, kapiteinse van de turfmeetsters, opgesteld 23 januari 1667: "*de huizinge toebehorende Claes Braam staande aande Voorstraat waaruit althans de Admiraal Tjerk Hiddes de Fries is verstorven*" (Inventarisatieboeken, invnr 207, fol 346). De boedel van Claas Gerrits Braam, burger en apotheker op Voorstraat 54, werd opgemaakt op 15 februari 1667. Het enige huis aan de Voorstraat onder de 'Vastigheden' van Claas Gerrits Braam genoemd, is 'de huisinge cum annexis staande aande Voorstraat binnen deser stede waaruit de overledene Claas Gerrits is verstorven' (invnr 208, fol 61v). Onder de vastigheden is geen verwijzing naar een huis op de Voorstraat dat Tjerk Hiddes de Vries van Claas Gerrits Braam huurde. Hoe lang Tjerk Hiddes en zijn gezin in dit huis in de Voorstraat woonden, is niet bekend. Feit is dat hij op 1 april 1666, dus vier maanden voor zijn dood, het huis op Vijver 4 dat hij twaalf jaar had bezeten, verkocht had. Tjerk Hiddes cum uxore kocht 11 februari 1654 een nieuw huis in de Vijverstraat (nu: Vijver 4) van Epe Meinerts cum uxore, voor 1000 goudgulden en 1 caroligulden jaarlijks grondpacht (Proclamatieboek, invnr 236, fol 2257v, 11 feb. 1654). Op 1 april 1666 verkocht hij dit huis voor 1800 caroligulden en een dubbele ducaat aan Tjerk Jansen Sanstra en Marijke Buwes (Proclamatieboek, invnr 239, fol 47v, 1 april 1666). Op 2 februari 1679 werd bij de verkoop van dit huis door Tjerk Jansen Sanstra aan grootveerschipper Obbe Hansen de Bock en Trijntje Sjoerds geniaard door Barend Hiddes de Vries, als curator over de kinderen van wijlen Tjerk Hiddes de Vries, vanwege de niet betaalde laatste termijn toen Tjerk Jansen Sanstra dit huis kocht. Deze termijn moest direct van de koopsom betaald worden. (Proclamatieboek, invnr 241, fol 33r, 2 feb. 1679).

² Invnr 207, fol 274r-294ra.

³ Invnr 207, fol 276r.

⁴ Invnr 207, fol 282r.

⁵ *Bibels tresoor, ofte Der zielen Ivsthof*, met gravures van Christoffel van Sichem de Jonge (1581-1658), Amsterdam : Pieter Jacobsz Paets, 1646, in kwarto.

⁶ Sebastian Franck (1499-1542), *Werelt-spiegel, ofte Beschryvinge des gehelen aert-bodems*, Bolswart : S. van Haringhouk, 1649, in kwarto.

⁷ Bedoeld zal zijn een exemplaar van het Latijns-Frans-Nederlandse *Janua linguarum reserata aurea. De guldene ontslootene deure der talen* (Amsterdam: Johannes en Jodocus Janssonius, 1642) of het Latijns-Nederlandse *Janua linguarum reserata aurea. De guldene ontslootene deure der talen* (Amsterdam: Joannes Janssonius, 1643) van de pedagoog Johann Amos Comenius, die allebei herdrukken hebben beleefd. Deze werkjes zijn geen woordenboeken in strikte zin: ze bieden in honderd hoofdstukken een systematisch geordende beschrijving van de wereld als de omgeving van de mens. Deze capita worden gevolgd door bij de aangesneden onderwerpen aansluitende woordenlijsten. Johannes Amos Comenius (1592-1670), *Janua linguarum reservata avrea [...]. Dat is, De guldene ontslootene deure der talen*, Amstelodami : apud J. Janssonium, 1643, in duodecimo.

⁸ Ambrosius Paré (ca. 1510-1590), *De chirurgie, ende opera van alle de wercken*, vert. uit de 4e franse editie door Carolus Battus (ca 1540-1617), Rotterdam : Pieter van Waesberge, 1655, in folio.

⁹ *t Boeck der Zee-rechten, inhoudende dat hoogste ende oudste Godtlantsche Water-recht dat de gemeene Coopliden ende Schippers geordineert ende ghemaect hebben tot Wisbuy, de zerechten gemaect by Keyser Carel, alsmede ten tijde van Koninck Philippus de derde ... : doch zijn hier by gevoecht de willekeuren en*

costuymen van de binnenlantsvaerders van Amsterdam, (in verschillende plaatsen uitgegeven, zo ook in Harlinghen : gedrukt bij Louys Hessels Vlas-bloem, boeckvercoper by de Havenpoort in de Zee-Colom, 1646, in quarto.

Transcript boedelinventaris door Nico P. Pellenbarg, vrijwilliger Archiefwerkgroep Oud Harlingen, juli 2019 (Tresoar, toegang 13-16, Nedergerecht Harlingen, Inventarisatieboeken, invnr 207, fol 274r-fol 294v)

Inventaris van de boedel van Luitenant-Admiraal Tjerk Hiddes de Vries, 2 januari 1667

[fol 274r] Inventarisatie ten overstane van de burgemeesteren Bartel Kleijssen Lantingh ende Jan Knijff bij 't Edele Gerechte der Stadt Harlingen in desen verordineerde commissarien, geadsocieert met doctore Dominico Wringer secretaris, gedaen zoo volght In 't sterffhuijs van de heer Tierck Hiddes de Fries in leven Luitenant Admiraal ter zee van Friesland ende Nanneke Atzes, in tijden echteluiden alhier, van alle de goederen, uit en inschulden, aldaer bevonden ende bij de welgedachte overledenen metter doot ontruimt ende nagelaaten. Alles geschiet ten versoeke van de heer doctor Franciscus Canter, raad ende advocaet fiscael in 't Collegie ter Admiraliteit, alhier residerende, ende den Edele Barent Hiddes de Fries captein in dienst van 't welgemelte Collegie, als bij desen Gerechte geauthoriseerde tutoeren ende curatoren [fol 274v] over de drie naagelaetene weeskinderen van opgedachte echteluiden, zijnde de aengevinge der mobilia gedaen bij Gerryt Sybbrants, als dienstknecht, ende Antie Andries, als dienstmaeght, het sterffhuijs gefrequeenteert hebbende, na belofte van sulcks, na hen beste kennisse, in alle getrouwigheid te sullen doen in handen van de mede-commissaris Lanthingh gepraesteert. Actum den 2e January 1667.

[fol 274v] In de binnen camer ende vordere camers

Bedden ende bedtscleeren

een bed met een puel, 5 dito

9 oorcussens, noch een oorcussen

4 witte Spaense dekens

noch een dito

een groene Spaense deken

[fol 275r] 6 dekens, so witte als groene

een dito gevoerde deken

2 Japonse dekens, gevold

een groen laekens bedspread

2 groene saien gerdijnen met een lekens [= laekens] rabat

een groen laekens schorstienscleet

een dito tafelspreed

7 leeren en laekens stoelcussens, 1 dito

4 groene trijppen stoelcussens met leer

2 groene saien stoelcussens sonder leer

4 groene laekens dito

9 daegs stoelcussens 2 gardijnen met een rabat

een groen saien gardijn voor de glasen

een groen saien dueer [=deur] spread

een cleetie aen de post van de duer

een groen saien cleedt aen de dueer

[fol 275v] een gardintie voor de glasen

2 groen laekens tafelspreden

3 groote glasgardijnen, 5 glas cleine dito

een saien schorstiens cleet

een saien groen cas spread

Houtwerck

6 Spaense stoelen, met groen laken overcleet
een grote dito met leer overcleet
6 roode gedraeide stoelen
een klein swart stoeltie
een letterhouten arm-emmerke
4 slechte stoelen, 1 dito
een eeken cas besegelt
2 schildereyen met gevlamde listen
[fol 276r] noch 5 dito, buiten de conterfeitsels van wijlen de heer Luitenant Admiraal de Fries, sijn
vrou ende dochter
3 schildereyen met ongevlamde listen
2 albasterde borties
4 spygels so groot als klein
een eken cantoor met een groen houten deksel
een gemormerde eetel tafel
een eeken boekcas
2 caerten met swarte lijsten
2 schildereyen met vergulden lijsten
6 swarte gedraeide stoelen
een mantelstock
2 houten racken
2 mangelstocken ende mangelborden
2 arm-emmerkes
een kinder kistie
[fol 276v] een eken cas
een eken cantoor met een groen houten deksel
een eeken pars met een schabeltie, noch een pars
een vuieren cas
een groene tafel
3 cleerbesems, een hairborsel
5 schildereijen
6 oude stoelen
8 bedtsplancken
2 kerckstoven
een brandewijnsvatie
2 waterremmers
een silveren goutwicht

[fol 277r] *Oostindisch werck*

2 oostindische grote suickerpotten
2 groote coppen op de keyv
een fles
2 Oostindische kanties met silveren lidden
2 groote Oostindische pannen voor de schorstien
2 cleine Oostindische zuickerpotties
2 cleine canties sonder lidden
2 butterschuttelties
een Oostindische cop
3 Oostindische pannen boven de duer
3 coppen

een Oostindische clapmuts
2 dito
[fol 277v] 2 cleine Oostindische clapmutskes
noch 2 cleine dito
11 dubbelde butterschuttelties
16 enkelde dito
2 Oostindische vruchtschaelties
noch 2 cleine dito
7 Oostindische coppen, so clein als groot
3 Oostindische saucierkes
4 Oostindische butterpanties
een dito gaergeset
4 cleine copkes
2 Oostindische schuttelties
2 poppe cleine copkes

[00278r] *Spaens slecht steenwerck ende glasen*

3 Spaense kannen met tinnen lidden
10 groote Spaense pannen
3 Spaense buttelschuttels [=butterschuttels]
17 steen Spaense taefelborden
4 Spaense coppen
2 achtcantige Spaense pannen
6 Spaense comkes
4 Spaense saucierkes, 4 Spaense copkes met decksels, sonder een
een Spaens dexel
2 Spaense lampetten
een coudschaels pot [koudschaal: een gerecht van bier, brandewijn en eieren met gestampte
beschuit, suiker en kaneel]
een Spaense cervys
[fol 278v] 22 witte schaaen
2 steenen vispannen
3 doop lockies [=eierdopjes]
een vogelstruis ey [=struisvogel ei]
een grote Spaense kanne met een tinnen lid
2 witte winkanties met tinnen lidden
2 bonte dito
2 biercannen met tinnen lidden
een ooly pottie met een tinnen lid
eenich daegs schuttelgoet
24 soo bierglasen als wijnglasen
3 grote glasen met decksels

[fol 279r] *Coper, tin, mesch ende Iserwerck*

een coperen braedpanne met een decksel
een coperen taartpanne met een lid
een partij pannen met een dexel
2 stooffpannen met dexels
een boffertpan met een dexel
een coperen aker
een coperen pottie met een decksel
een coperen fleis ketel

3 koperen gootlingen
een koperen dooppanne met een dexel
een koperen confoor
3 koperen kandeliers
[fol 279v] een koperen fijseltie ende stamper
een koperen dexel, lepels ende ringh
5 koperen kannen
3 koperen snuiters
een messchen schuimspaen
een iseren standkandeler met een messchen blaker
8 groote Engelse tinnen patelen
2 dito commen
3 dosijn tinnen Engels tafelborden
3 slechte tinnen commen
3 tinnen groote patelen
11 tinnen tafelborden
3 tinnen waterpotten
[fol 280r] een tinnen lampet
4 tinnen kandeliers
een wijn mingelen
2 tinnen flapkannen
3 tinnen soutvatten
2 tinnen copkes
een tinnen lamp
een pijpkanne
een kinder kroeske
2 blicken dexels
een blijcken trachterke
een blijcken salm pantie
een muskaet wrijver
[fol 280v] een blicken pan om onder 't gebraden te setten
2 iseren braedspitten met spilen
een iseren rooster
een iseren asschop
een hangiser
een blicken bos [= bus]
3 iseren roeden
5 koperen gardijn roeden
een iseren vier wagen
2 blicken dexels
2 lanteeren
een blicken beffdoos
een tange
een strickiser

[fol 281r] *Op de solder*
een mantelstock
een eken pars
een voedervles
een houten vijsel ende stamper sampt rol
5 sacken
een matras

een tafelspreed met een gardijn
2 leege dosen
een schel
eenige scheepsboeken ende caarten
drie cruiddosen
een kinderkorff

[fol 281v] een enckerdlaed
eenige schoenen ende muilen
enige romlingen
een loden hering
eenigh vistuigh
een vuier becken
een partij witte ende grauwe orten
een partij gort
1 rysen kinderwagen
een wyg banck
2 olde vaties, 2 olde korven
1 olde krebbe
1 paar reden [= schaatsen]
enige olde romlingen
2 leeren brandemmers
eenige gewichten, 11 cleerstocken
[fol 282r] een draeg berry

Boeken

een bijbel in folio
een dito in octavo
een testament in qurto [= quarto]
Bijbels-tresoor in quarto
Wereltspygel in quarto
Leitsman der medicinen in octavo
Janua linguarum in octavo
Chirurgie door Mr. Ambrosius Pare, in folio
Zee-rechten in qurto [= quarto]
een liedboek
3 psalmboeken
2 andere boekies

[fol 282v] *In de kueken*

1 hackbord
een houten back
enige stoffers
1 schorsteens cleet
1 rabat ende 2 gardijnen
een cleerbord
2 broodkorven
2 houten backen
1 groen spread over de cas
1 scherm
een coperen koekpanne
6 nieuwe messen

een heerd-iser
[fol 283r] 2 hanghkandelers
een vloerveger
5 wastobben, so klein als groot
een kleerkorff
een oude korff
een Poolse sleed [= slede]
een kindere sleed

[fol 283v] *In de Mouterij*
2 koperen lepels
een schuimspeen
3 messchen pannen
2 messchen koekpannen
5 grote ketels
een grote iseren rooster
een grote tinnen flapkanne
2 iseren treeften
2 iseren vierstanders
een tange
een spondboor
enige scheepsbacken
[fol 284r] een mosterd steen
enige olde korven
enige lege vaten
3 kitten
15 oxhoofden hard brood
2 1/2 vaten met speck
een partij hout
enich sout
een vleisvorck
2 schaelien met een evener [= weegschaal]
een partij stockvis
43 soetemelx kesen

[fol 284v] *In de voorgemelte besegelde Koffer na ontsegelinge daerin bevonden*
een swart grofgreinen pack cleren
een pack grauw laekens cleren
een laekens rock
een grauw laekens reisrock
een grau laekens dito
een swarte rock
een rood saien onderbroek
een rood scharlaekens hembdrock
3 paer grauwe hosen
een paer sijden dito
een paer swarte hosen
[fol 285r] een swarte hoed
een graeuwe capoes

In de voorgedachte keyv na gedane ontsegelinge daerin bevonden
Mans Cleren

een paer coluerde hosen
een paer sijden swarte hosen
een pack bratten swarte cleren
een swart laekens mans cleren
[fol 285v] een pack grauwe mans cleren met gouden parsementen
een dito rock
een swart laekens rock
een rood schaerlaekens pack onderkieren
een pack sijden dito
een coluerde grof greinen mantel met cnopen
een swart grof greinen mantel
een grauw laekens mantel
2 swart laekens mantels
2 swarte platte hoeden
1 rood sariers met voer tot een pack ondercleren
een paer blauwe sijden hosen
een paer coluerde zijden dito
[fol 286r] een pack witte rijsenbrijs ondercleren
een paer witte voetsocken
een witte Spaense muts
een reissack
een sijden gesontheit
2 paer oude mans witte hosen
4 paer Islanse wanten
enige oude voetsocken
2 witte wollen slaepmutsen

Vrouwen Cleeren

een swart laekens hoick
een swart laekens rock
een swart heresaien dito
een rood scharlaekens rock
een roode carmosijnen rock
[fol 286v] een ongevoerde root schaerlakens hembdrock
een blauwe dito
een blauw rassen rock
een swart heresaien schort
een saien dito
een bratten cort, manteltie met een paer mouwen
een dito met mouwen
een dito met ruigh gevoert
een groff greinen manteltie met mouwen
2 rood scharlakens borstroocken
2 swarte grof greinen schorteldoeken
een carmosijnen bratten dito
2 sijden toertsen capsluijers dito
een paer sijden vrouwen hosen
een paer carmosijnen sijden dito
[fol 287r] 2 paer rood schaerlakens voormouwen
een roode borstlap
een paer carmosijnen vrouwenhosen
een rood saien vrouwen onderbroek

een paer carmosijnen hosen

Linnen in de voornoemde besegelde key ende vaste cas na ontsegelinge bevonden

35 slaepplaekens

6 wijtlingen

2 pueldoeken

38 sloopen, 6 dito

33 mans hembden

21 vrouwen hembden

33 catoenen dassies

[fol 287v] 12 doeken dito

12 tafelaakens

15 servetten met franien

62 servetten sonder franien

31 handoeken

een witte doeken schorstien cleet

9 vrouwen gesteven nuesdoeken

25 ongesteven dito

13 ondersten

6 witte ondermutsen

26 mans beffen

5 witte vrouwen schorteldoeken

5 witte mans slaepmutsen

[fol 288r] een witte onderbroek

2 paer witte kraag ende mouwen

een witte borstrock

drie huiveldoekies ende 3 bandekes met een wrongh

7 nacht halsdoeken

5 1/2 ellen doek

8 blauwe schorteldoeken

2 bonte tafellakens

7 bonte handoeken

3 bonte slopen

2 bonte schorstiens cleden

7 witte grote kinderedoeken

[fol 288v] 18 cleine dito

3 kindere borsthembties

een kindere borstrock

4 kindere mutskes

een rood schaerlaekens ruft [= luier] met een swachtel ende een speldenkussentie

[fol 289r] *Gout, ende Silverwerck*

een gouden kettingh, weeght 30 1/2 engelsen

een diamant ringh, weegt 3 engelsen ende 9 asen

een golden ringh met slechte stenen, weegt 4 engelsen

een dito, weegt 5 engelsen

een dito, weegt 3 engelsen

een dito, wegende 2 1/2 engelsen

een dito, weegt acht asen

een bijbel, testament ende psalmboek met silveren beslach ende een kettingh daeraen

een leeren koker met silveren beslach ende een messie daerin

oiriser, [wegende] 2 3/8 lood

een silveren beker, wegende 23 1/2 lood
[fol 289v] een silveren beker, wegende 23 1/4 lood
1 cop, weegt 17 lood
een dito, weegt 15 lood
een dito, weegt 12 1/2 lood
een dito, weegt 15 1/2 lood
een dito, weegt 8 1/2 lood
een dito, weegt 7 1/4 lood
een dito, weegt 4 1/4 lood
een dito, weegt 4 1/2 lood
een silveren soutvat, weegt 4 1/2 lood
een dito, weegt ad idem
een dito, ut supra
een dito, weegt 3 3/4 lood
[fol 290r] een silveren soutvat, weegt 4 1/8 lood
een vruchtschael, weegt 17 lood
een silveren mosterpot, weegt 10 3/4 lood
6 silveren lepels, weegt 't samen 19 lood
3 dito, weegt 7 3/4 lood
2 dito, weegt 5 lood
2 dito, weegt 4 1/8 lood
een silveren spadel, weegt 1 7/8 lood
een silveren haek met een mostert lepeltie, weegt 1 3/4 lood
een silveren hoeds ban[d], weegt 2 3/4 lood

[fol 290v] *Geweer*

een degen met een silveren gevest
een dito met een slecht gevest
een borduierde draegband
een gestickte dito
een swart leren dito
een korte pee [= portepée, ontleend aan het Franse “porte-épée”, of “drager van de sabel”, een versiering in de vorm van een band die om het gevest van de sabel is geknoopt en de hand van de drager beschermt]
1 dito
2 sackpistoolties
een Turxe sabel
een stekaed stock [= forket stock, fourquet stok waarop het musket leunt]

[fol 291r] *Gerede gelden, ten sterffhuijse bevonden:*

1e sack 200 a 3-03-00 f 630-00-00
2e sack 200 a 3-03-00 f 630-00-00
3e sack 200 a 3-03-00 f 630-00-00
4e sack 200 a 3-03-00 f 630-00-00
5e sack 200 a 3-03-00 f 630-00-00
6e sack 200 a 3-03-00 f 630-00-00
7e sack 99 a 3-03-00 f 311-17-00
8e sack 200 werpschellingen a 0-06-00 f 300-00-00
9e sack met schellingen tot f 139-02-00
Aen paiament f 3-05-00
2 a 17-00-00 f 34-00-00
1 a 10-00-00 f 10-00-00

4 a 5-00-00 f 20-00-00
6 1/2 a 9-00-00 f 58-10-00
1 a 7-10-00 f 7-10-00
1 a 3-00-00 f 3-00-00

Somma f 4667-04-00

Zijnde alle dese gelden bij de mede curator Barent Hiddes na sich genomen voor uitdeilinge van een 64e part schips, bij Cornelis Cornelis d' oude gevoert, ende bij de Captein B. Hiddes ontfangen
f 42-00-00

[fol 291v] *In een coraelien buijdel bevonden*

6 rijxdaelders
1 dubbelde dito
een dubbelde Deense ducaet
2 goltguldens
enigh klein vrimd gelt
2 craelties
Oock bij voorgenoemde curator na hem genomen

[fol 292r] *In 't voorgenoemde besegelde cantoor na gedane ontsegelinge daerin bevonden.
Bij de meergemelte curator alle dese obligaties ende brieven na sich genomen*

Brieven en Instrementsen

3 blicken dosen met commissien van sijn Capteins ende Admiraelschap.

Obligatien ende reversael

Een obligatie van dato den 2e Julij 1655 op de stadt Franequer ter somma van f 650-00-00, quitantie met A. met twe Jaer Intressen onbetaelt, tegen 4 per cent

Een obligatie van den 29e Julij 1655 door de stat Franequer aen Tiallingh Rinties passeert ende den 27e Februari 1657 aen de heer Luitenant Admiraal cedeert tot f 1000-00-00, met een jaer intresse tegen 4 per cent, quitantie met B

[fol 292v] Een obligatie van den 24e april 1660 tot laste van Sioerd Sioerdsen besemmaker cum uxore tot 250 goltguldens is aen Caroliguldens f 350-00-00 quitantie met C, waerop maer twee Jaer Intressen is betaelt, staende tegen 5 per cent

Een obligatie op Arien, Jan ende Claes Everts de dato den 7e November 1660 tot f 1000-00-00 quitantie met D, met een Jaer intres, tegens 4 per cent

[Opmerking: Arien, Jan en Claes Everts zijn van de familie Oosterbaan, touwslagers in Harlingen]

Een obligatie de dato den 1e maj 1661 tot laste van hopman Frans Laesen tot f 600-00-00 quitantie met E, met twee Jaer intres, tegens 4 1/2 per cent

[fol 293r] Een obligatie de dato den 28e April 1662 op Jacob Hiddes cum uxore tot f 400-00-00, quitantie met F doch onwis, tegen 5 per cent

Een obligatie van dato den 1e Meij 1663 op Sioerd Hiddes ter somma van een hondert vijftich goltguldens, doch den 17e meij 1665 boven de intres betaelt vijftich goltguldens, blijft suijsver aen Caroliguldens f 140-00-00, quitantie met G, staende tegen 4 per cent

Een obligatie de dato den 7e November 1660 door Arien Jans ende Claes Everts aen de Captein Beern Hiddes passeert tot duijsent Caroliguldens Capitael tegens 4 per cent, doch den 11e April 1665 aen de Luitenant Admirael de Vries cum uxore getranspoteert f 1000-00-00 met een Jaer Inters [=Intres] te goede, quitantie met H

[fol 293v] Een obligatie van de 5e Januari 1666 op Fedde Symons Doncker cum uxore tot f 300-00-00, quitantie met J staende tegens 5 per cent met een Jaer intres te goede

Een obligatie de dato den 24e April 1666 tot laste deser Lantschappe tot f 3000-00-00, staende tegens 5 per cent, quitantie met K

Een reversael de dato den 2e April 1660, tot laste van Tierck Sanstra cum uxore ter somma van achtien hondert Caroliguldens onder deductie van 450 Caroliguldens den 12e April wegens 't eerste termijn betaelt alsoo suijsver blijft f 1350-00-00, quitantie luit L

[fol 294r] Een obligatie de dato den 7e November 1660 tot laste van Lolle Tierx cum uxore continerende tachtich goltguldens, 2 stuivers, 8 penningen als reste f 8-02-08 Noch onwis, quitantie met M

Een reversael den 13e Januari 1654 door Tierck Hiddes aen Ipe Meinderts passeert, tot een duijsent goltguldens, ende 2 gouden ducats den 3e meij 1654 door voornoemde Ipe Meinderts quiteert Quitantie met N, dit pro memori

Eenige brieven van geen importantie

[fol 294v] *Vastigheden ende parten Scheeps*

Sekere halve dwarshuijsinge staende ende gelegen binnen deser Stede aen, ende ten dele beclemt in de huijsinge daer de *Iseren Man* uithanght, volgens Coopbrieff van den 13 Martij 1660, quitantie met No. 1

Een graff stede in de Westerkerck in de regel van No. 25 volgens Coopbrieff de dato den 1e augustij 1661, quitantie met No. 2

Een seste part van sekere huijsinge staende binnen Bolswaert op de Campen

[0294a] Een 64e part scheeps aen 't schip voor desen bij Albert Symons gevoert geweest ende nu bij Cornelis Cornelis de oude gevoert werdende

Lasten van 't Sterffhuijs

Aen verscheiden soo dood schulden als andere bedragen in een somma f 626-19-00

De huijshuier benefens 't packhuijs f 215-00-00

Schorstiens Gelt f 12-00-00

Gerechte Salarien f 60-11-00

pr. Cl. Johannes voor sijn diensten

Laatste wijziging: 21-07-2019